

Doğru Karar Verme Sanatı:

Satranç

Satranç oyuncusu, ustalık seviyesine çıraklık bilmek için herşeyden önce dikkatli olmalıdır. Dikkat, inceden inceye düşünme, düşünceyi bir nokta üzerinde toplama demektir. Bunun yanında koordinasyon, temerküz ve kontrol gereklidir. Büyüyük bir komutan olduğu kadar iyi bir satranç usta olan Napoleon: Muharebe sanan, düşmanın zayıf noktasında fazla kuvvet biriktirmektir." derken bu kuralın satranç'da da uygulandığını oyunlarında göstermiştir. Satranç ustalığı, satranç taşlarının uyumlu bir şekilde yerleştirilip kullanılmamasını, yaratıcılığı, ayırcı-parçalayıcı-tekrar birleştirici analizi, gereklili yere aktarım faaliyetini organize edecek yeteneğin ve çok amaçlılık gerektirir. Hesaplamayı, planlama ve organizasyon etmemi, devamlı olarak değerlendirmeyi ve karara varmayı, analizi ihtiyaç eder. Buluş ve hayal kabiliyetini besler ve insan görüşüne yeni ufuklar açar. İnsan zihininin

her türlü algıyı belleme, akıl-da tutma ve hatırlama yetisi olan hafıza, (bellek) satrançda çok önemli bir faktördür. Dünya şampiyonlarından Gary Kasparov, daha on yaşında değilken E. Tarle'nin "Napoleon" adlı kitabını A'dan Z'ye kadar ezberlemiştir. On yaşında Bakü kupasını aldı. On bir yaşında usta adayı oldu, 1976 ve 1977'de SSCB Gençler şampiyonu idi. Bu bir rekord, çünkü bundan önce hiçbir zaman on iki yaşında bir çocuk SSCB Gençler şampiyonu olmamıştı. Satranç oyuncuları arasında körük körüne hücumdan başka bir şey düşünmeyen oyuncuları, gözleri sürücülerini tarafından meşin gözlüklerle örtülü dört nala koşturulan araba beygirlerine benzetirler. Bu tip oyuncular hiç bir zaman başarılı olamazlar. Çünkü satranç tek yönlü bir koşu değildir. Eski büyüğustalarından Boleslavski ve Keres hücumlarını dikkatle hazırlarlar. Büyüükusta Geller, gergin durumları parlak oyunlar çıkarır.

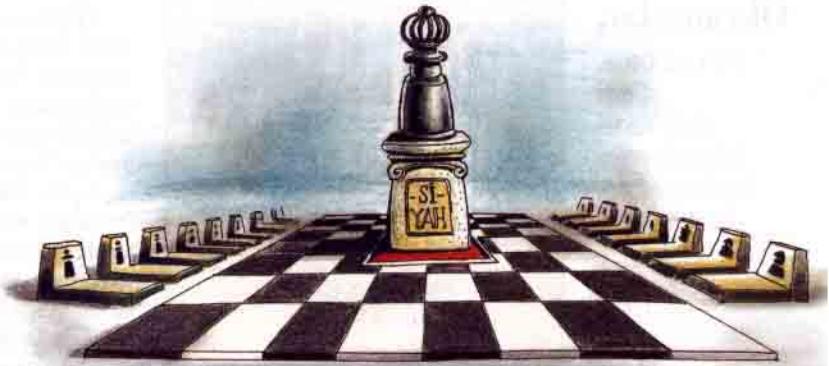
Büyük satranç ustalarının oyunlarını incelemek daima büyük yarar getirir. Herbirinin kendine göre oyun planları, sevdigi durumlar, teknik ve taktik tilkilikleri vardır. Eğer bir satranç oyuncusu bütün bunları öğrenirse, kafasındaki bilgi kütüphanesi de zenginleşmiş olur. Oyun sırasında öncekilere benzer durumlar ortaya çıkabilir. Burada oyuncunun hafızası imdadına yetişir ve doğru karar almasına yardım eder. Oyun sırasında en önemli kararlardan biri oyun ortasından oyun sonuna geçmektedir. Bunun için en uygun an nasıl seçmeli? Smyslov ve Rubinstein'in oyunlarını inceleyiniz. Bu işi pek mükemmel yaparlardı. Tal'in partilerinde taarruz planları ve taarruza geçmeyi sağlayan kurnazlıklar göreceksiniz. Hasmı boyunduruğa alıp sıkıştırmayı hiç kimse Petrosian kadar iyi bilemez. Bunu Petrosian-Botvinnik maçlarını inceleyerek öğrenebilirisiniz.

Satranç çok esaslı bir literatüre dayanmaktadır. (Geçmiş büyük oyunlar, durumlar, açıklıclar) Oyunların disketlere alınabilmesi satranç ustalarını bir sürü kitabı yanlarında taşımak küllefetinden kurtarmıştır. Bütün büyük oyuncuların yanlarından ayırmadıkları LAPTOP'ları vardır. Satranç, her ihtimalin hesaplanmasıında insan kontrolünün imkansızlığını kabul eder. Kasparov'un şaka ile karışık "Galiba son insan şampiyon BEN olacağım." demesi bu yüzündendir. Satranç oyununda kazanç, muhtemelen karşı tarafın ha-

tasından ileri gelir. İnsanın hatalardan ders almak ve başkalarının örneğinden ilham almak gibi yetenekleri vardır. Rakibin en iyi karşılığı bulmayıcağını varsayıarak oynamak akıl karı değildir. Tahta üzerinde sessiz mücadele, yeteneğe karşı hafızayı, taarruzu karşı gelişimi, dinamik çözümlere karşı statik savunma gücünü, atak olmaya karşı beklemeyi, gizli kalmış akademik yetenekleri açığa çıkarır. Satranç tahta başında yoğun biçimde uğraşmak yeteneğini ve oyuna hazırlanırken önceden kaynaklardan (kitaplar, videolar, bilgisayarlar, antrenörler, öğretmenler ve başkalarının tecrübeleri) yararlanmayı, bilgisayarların nasıl işlediğinin anlaşılmamasını ve mikrobilgisayarlar bilgi bankalarının kullanılmasının öğrenilmesini gerektirir.

Satrançda cinsiyet farkı oyuncunun düşünce biçimine de yansır. Satranç, insanın väsiflerini, yarışma yeteneğini, azmini, cesaretini, inancını, dayanaklılığını, sadeliği, intİibat kabiliyetini, sabrını, esnekliğini, buluş yeteneğini, anında uyma ve fırsatlarından yararlanma kabiliyetini geliştirir. Heyecan, şaşkınlık, iyimserlik, kötümselik gibi insan davranışlarının kontrolünü ön plana çıkarır.

Başkaları ile karşılaşırken kuralların ve nezaket kaidelerinin kabulünü gerektirir. Ve nihayet satranç: Zevk almak, tecrübe kazanmak, tahtada savasmak, zorlukları altedmek ve saygı sağlamak, belki bazen de kazanmak için oynanır.

Karpov Yine Eski Karpov

FIDE'nin resmi Dünya şampiyonu Anatoly Karpov, aralarında PCA Dünya şampiyonu Gary Kasparov'un da bulunduğu sayılı büyükustaların katıldığı Linares Süper turnuvasını açık farkla ve yenicilgisiz (+9 =4 -0) kazandı. Uluslararası takvimin bu en önemli döner turnuvası bu yıl belki de bütün zamanların en güçlü turnuvasıydı. Sıralama şöyle: 1. Karpov [11]; 2-3. Shirov, Kasparov [8,5]; 4. Bareev [7,5]; 5-6. Kramnik, Lautier [7]; 7-9. Anand, Kamsky, Topalov [6,5]; 10. Ivanchuk [6]; 11. Gelfand [5,5]; 12. Illescas [5]; 13. J. Polgar [4]; 14. Beliavsky [2]

Karpov - Beliavsky, Linares 94
1.d4 Af6 2.Af3 d5 3.c4 e5 4.g3 Fe7
5.Fg2 0.0 6.0-0 d4 7.Ve2 a6 8.Fd7 9.Vc4
Fc6 10.Fg5 Fd5 11.Vd7 c5 12.Ac3 cd4
13.Ad5 Vd5 14.b4 Abd7 15.Ad4 Vd6 16.Kfd5
Ac5 17.Vc4 Kfd8 18.b4 Aa4 19.Vb3 Vb6
20.e3 (14)

Şampiyonlar kendi aralarında yenilemeli.
Kasparov - Karpov, Linares 94
1.e4 e6 2.d4 d5 3.Ad2 de4 4.Ac4 Ad7
5.Fc4 Ag6 6.Ag5 e6 7.Ve2 Ab6 8.Fb3 h6
9.Af5 10.c5 11.a5 Vc7 12.Ac5? (Burda somaki çift soruları, hameler Dünya şampiyonları tarafından yapıldıkları için kötüük, Kasparov, Karpov'un Ve7 hamlesi için bükünlü anlamamış. Ama asıl tuhaf olan bunu Kar-

pov'un da anlamamış olması...) 12...cd4 13.ed4 a4? (13...Fa3! piyade kazanır ve Karpov klasik bir oyuncu için kazancı garanti eder.) 14.Fc2 (Aşlında Kasparov önceden Fa2 planlıyordu ama haramı şimdilik görmüş olmuş ki Karpov'a bir başka...Fa3 fırsatı vermiyor.) 14...Fd7 15.Ad7 Abd7 16.Vd1 Fd6 17.Ac2 Ad5 18.Fd2 b5 19.Ac3 Ac3 20.Fc3 Af6 21.Vd3 Ad5 22.Fd2 Se7! 23.Kel1 Vc4 24.Se2 Kb8 25.g3 Vd3 26.Fd3 b4 27.Ka1! (Piyade veriyor ama bu sefer kazanca yeteri değil. Bu tura kadar [6/6] gelen Karpov'un turuvadaki ilk beraberliği...) 27...ba3 28.ha3 Kb3 29.Fc2 Ka3 30.Ka3 Fa3 31.Ka1 Fb2 32.Ka4 Ka4 33.Fa4 Fd4 34.Fd4 Sd6 35.Sf3 15.36.h4 Fb2 37.g4 Fg4 38.Sg4 Af6 39.Sf3 Ad5 40.Fc2 Ff6 41.h5 (1/2)

Karpov'un bu üstün performansını değişik nedenlere bağlayanlar var. Turnuvanın sponsoru ve organizatörü Luis Rentero "Turist değil gladyatörler istiyorum!" derken mücadeleler beraberlikler hakkındaki düşüncelerini ortaya koyuyordu. Bu tip oyunlar oynayan büyükustalar ertesi yıl davet edilmeyip, Kura çekiminde Kasparov 6, Karpov 7 numarayı bulunca eşlendirme gereği Kasparov'la oynayan oyuncular hemen ertesi turda Karpov'la oynamak durumundaydılar. Bu bazlarında avantaj bazlarında dezavantaj olarak değerlendirildi ama bize kalırsa Karpov'un başarısı her türlü spekulasyonun dışında onun klasında aranmalı.

Ivanchuk - Karpov, Linares 94
1.d4 Af6 2.Af3 e6 3.c4 b6 4.g3 Fa6
5.Abd2 Fb7 6.Fg2 c5 7.e4 cd4 8.0-0 d6 9.Ad4

Vd7 10.Kel1 Fc7 11.Ab1 Ae6 12.Ac3 Ad4 13.Vd4 0.0 14.b3 Kfd8 15.Fb2 Kab8 16.h3 Fa8 17.g4 h6 18.a4 a6 19.Fa3 Ve8 20.Fb2 Vc5 21.Vd2 Ad7 22.Ked1 Ae5 23.Ac2 Fg5 24.Vc3 Ff6 25.Fa3 Vc7 26.Vd2 Ag6 27.Kac1 Fe7 28.Ve3 Fg5 29.Fd4 Af4 30.Af4 e5 (0-1)

Turnuvadan sonra görüşlerine başvurulan Karpov "Linares zaferimi ancak Montreal 1979 ve Moskova 1981 ile mukayese edebilirim. Timman ile yaptığımız FIDE şampiyonluk maçının 20. oyunundan bu yana 33 oyundur yenilmedim. Linares benim maç ve turnuvalar dahil 125. zaferim... Bir Dünya rekoru..." şeklinde konuştu.

Karpov - J. Polgar, Linares 94
1.e4 c5 2.c3 e6 3.d4 d5 4.ed5 ed5 5.Ac5
Ac6 6.Fb5 e7 7.Ac5 Vb6 8.Fe6 be6 9.0-0 Fd6
10.b3 ch3 11.Lab3 Ae7 12.Fa3 Fc5 13.de5 Fe6
14.Vd4 Af5 15.Ve5 h5 16.Ad2 f6 17.ef6 gf6
18.Fb4 Sf7 19.Ka4 Ve5 20.Fc5 e6 21.f3 h4
22.Kf1 Fc8 23.Sf2 Kb8 24.b4 Ke8 25.Ab3
Fb7 26.Ac5 Fa8 27.Ka2 Ke6 28.Fa7 Kb5
29.Ab3 Fb7 30.g4 hg3 31.hg3 Ke8 32.g4 Ad6
33.Ad4 (1-0)

Karpov, Mayıs ayında Amsterdam'da yapılacak olan turnuvaya (Kasparov, Short ve Timman'in katılması bekleniyor) katılmayacağını açıkladı: "Amsterdam'da oynamayacağım günkü Anand katılmayı reddetti. Bu yıl olimpiyata da katılmayacağım. Çok enerji kaybettim ve sinir sistemim öncekine oranla daha zayıf ama yine de kazanıyorum." Karpov önlümüzdeki günlerde

Judit Polgar'la oynaması muhtemel Fischer hakkında da olumlu şeyle söyledi: "Bobby 1992 yılında satranca dönüş yaptığı Spassky'e karşı oldukça iyidi ve mücadeleli bir maç oldu. Onunla ben de oynamak istedim. 1975 yılında unvanı geri alındıktan sonra bir kaç kez konuşmuştur ama ortak bir lisan bulamadık. 1976 yılında Fischer'le konuştuktan sonra Moskova'ya dönüşümde KGB hakkında araştırma yaptı. Şampiyonluk unvanını Bobby'e satabileceğimi düşünüyordular!"

Gelfand - Karpov, Linares 94
1.e4 c6 2.d4 d5 3.e5 cd5 4.d4
5.Ac5 eb6 Af3 Fb7 6.Fd3 de4.Fe4 0.0-0-0
b6 10.Fg5 Fb7 11.Kel1 Fc3 12.be3 Abd7
13.Fd5 Vc7 14.Kel1 Vd6 15.Fb4 Kf8 16.Fg3
Vd3 17.e4 Af8 18.Ae5 Ag6 19.Kc3 Vb8 20.e4
Vd3 21.Fb1 Ae7 22.Fh4 Ag6 23.Fg5 b5
24.Fg6 hg6 25.Kh3 Ke7 26.ed5 ed5 27.e5 Fe8
28.Kh3 Vc7 29.Vd4 Ff5 30.Kc3 Vb8 31.Ff6
gf6 32.Af3 Fe4 33.Ad2 f5 34.Kec3 a5 35.c6
Vb4 36.Ac3 Vd6 37.Vf2 b4 38.Kc5 a4 39.Ad4
Fd3 40.Vd3 Fe4 41.Vh4 Vf4 42.Vc3 Ke8
43.Kd1 Ke3 44.Vc1 Ve4 45.Va1 Ke8 46.Ka5
Ke5 47.Vb1 Vc3 48.Sh1 Ka2 49.Ac3 Fb3
50.Vd1 f4-51.Kel1 Ke2 52.Va1 Vb6 (0-1)

Kasparov, Linares galibinin kendini "Dünya turnuva şampiyonu" söyleceğini söylemek herhalde kendini onurlandırmayı umuyordu. Çünkü Karpov 1981'den bu yana birlikte katıldıkları hiç bir turnuvada

Kombinezon Okulu

I. Beyaz oynar kazanır.

III. Siyah oynar kazanır.

V. Siyah oynar kazanır.

VII. Beyaz oynar kazanır.

II. Beyaz oynar kazanır.

IV. Beyaz oynar kazanır.

VI. Beyaz oynar kazanır.

VIII. Beyaz oynar kazanır.

Kasparov'u geçememişti. Az olasılıkla bunu gerçekleştirebilecek birileri varsa onlar da daha önce pek sık olmamakla birlikte bunu başarmış Anand veya Ivanchuk gibi gençlerdi. Ama Kasparov her ikisini de yenerken, yenilgilerini hiç ummadığı rakiplerden aldı ve birinciliği de en istemediği oyuncuya kaptırdı. Şunu da belirtelim ki Kasparov 1990 yılında unvanını Karpov'a karşı koruduğu maçtan bu yana sadece 6 yenilgi almıştır: Ivanchuk (Linares 1991), Anand (Tilburg 1991 ve Reggio Emilia 1992), Hubner ve Kamsky (Dortmund 1992), Short (Londra 1993).

Kramnik - Kasparov, Linares 94

1.Af3 Af6 2.e4 g6 3.Ac3 Fg7 4.e4 d6 5.d4 0-0 6.Fe2 e5 7.d5 Ahd7 8.Fg5 h6 9.Fh4 g5 10.Fg3 Ah5 11.h4 g4 12.Ah2 Ag3 13.fg3 h5 14.0-0 f5 15.ef5 Ac5 16.b4 e4 17.Kc1 Ad3

18.Fd3 ed3 19.f6 Kf6 20.Vd3 Vf8 21.Ab5 f15 22.Kf5 Kf5 23.Ac7 Kc8 24.Ae6 Vf6 25.Af1 Ke5 26.Kd1 Vf5 27.Vf5 Kf5 28.c5 Ff8 29.Ac3 Kf6 30.Ac4 dc5 31.b5 Fh8 32.Kc1 Ke8 33.Kc5 Ke7 34.Kh5 Kef7 35.Sh2 Fe1 36.Kc5 Kf1 37.Kc4 Kd1 38.Kg4 Sh7 39.Ac5 Ke7 (39...Kff1 40.Kg7 Sh6 41.Ag4 Sh5 42.Aff1 Kf6 43.g4 Sh6 44.g5) 40.Aff1 (1-0)

Kasparov - Lautier, Linares 94.

1.e4 e5 2.Ac3 Ab5 3.Fc4 Fc5 4.c3 Af6 5.d3 d6 6.Fb3 h6 7.h3 a6 8.Abd2 Fe6 9.Fc2 Fa7 10.Ve2 Ve7 11.b4 d5 12.a4 h5 13.0-0 0-0 14.ab5 ah5 15.d4 cd4 16.e5 dc3 17.te6 Vf6 18.Ab3 Ah4 19.Fb1 d4 20.Ka7 c2 21.Ka8 cb1V 22.Kf8 Sh8 23.Vb5 Vb3 24.Vb8 Şe7 25.Vc7 Se8 26.Fd2 Vd8 27.Ve5 Sh8 28.Ad4 Ad5 29.Vc3 Vc4 (0-1)

Genç Macar bayan oyununun Kasparov ile ilk karşılaşması çok ilginç olaylara sahne oldu. Karpov'un deyişle: "Satranç tarihinde ilk defa bir şampiyon hamlesini geri aldı."

J.Polgar - Kasparov, Linares 94

1.e4 e5 2.Ac3 d6 3.d4 cd4 4.Ad4 Af6 5.Ac3 ab 6.f4 e6 7.Fe2 Fc7 8.0-0 Vc7 9.Vc1 Ad7 10.a4 b6 11.Ff3 Fb7 12.Sh1 Kd8 13.Fc3 0-0 14.Vg3 Ac5 15.f5 e5 16.Fh6 Ac8 17.Ab3 Ad7 18.Kad1 Sh8 19.Fe3 Ae6 20.Vf2

Kfc8 21.Kfe1 Ff8 22.Fg5 h6 23.Fh4 Ke8 24.Vf1 Fe7 25.Ad2 Vc5 26.Ab3 Vb4 27.Fe2 Fe4 28.Ae4 Ae4 29.Fe7 Ke7 30.Ff3 Ae6 31.Va6 Kce8 32.Ve2 Sg8 33.Fh7 Ke4 34.Vd2 Va4 35.Vd6 Kc2 36.Ad2 (Bu komutta her iki oyuncu da zaman sıkışmasından Kasparov d7'deki atını önce e5 karesine oynadı ama 37.Fc6 ile oyunu kaybettiğini görünce aynı taşı f8 karesine götürdü. Polgar ve hazzı izleyiciler daha sonra Kasparov'un tuttuğu taşı bırakıktan iteri sürdürler ama İspanyol Televizyonu'nun (PVS, Bir Madrid kanalı) o anda çekim yapğından habersiz olan Kasparov hamlesini geri aldı. Oyundan sonra da videoanın temiz olduğunu, taşı elinden bırakmadığını sandığını, eğer kuralları ihlal ederse humus bilmeden, istemeden olağanı söyleydi.) 36...Af8 37.Ae4 Af8d7 38.Ac6 Af6 39.Vb6 Ag4 40.Kf1 e4 (40. hamle için artık saniyeler kalan Kasparov hızla kazancı kaçırmayı 40...Af2 41.Kf2 Kf2 42.Vf2 Vd1 4.LFd5 e3 42.Fb3 Ve4 43.Fc2 Ve2 44.Kd8 Kd8 45.Vd8 Sh7 46.Ve7 Vc4 (0-1)

Elisabetha Polihroniade (Romen büyükusta): "Kasparov'un At'ını e5 karesine oynayıp sonra hamlesini geri alındığını kesinlikle gördüm." Carlos Falcon (başhakem):

"Kasporov At'ını elinden bırakmadı. Bu yüzden hamle tamamlanmadığı için geri alıma hakki var." Judit Polgar: "Kasparov'un taşı elinden bıraktığından eminim. Anında itiraz etmemem benim büyük hatam oldu ama zaman cezası almaktan korktum." Gary Kasparov: "Bayan Polgar'in davranışını ucuz reklam peşinde koşmaktan başka bir şey değil." Kasparov'un anlattığına göre bayan Polgar otel lobisinde kendisine "Bunu nasıl yaparsınız? Elinizi taştan çektığınızı biliyordunuz." demiş. Kasparov şöyle devam ediyor: "At'ımı e5 karesine oynayacaktım ki kaybedebileceğimi görerek f8 karesine koydum. O anda Polgar hiç bir tepki göstermeyen hakem

Vezir Çatalları

1.a) Beyaz oynar kazanır.

2.b) 1.Vf5 Ve8 2.Kg6 kazanır.

4.a) Siyah oynar kazanır.

5.b) 1.Ae5 Ae5 2.Vh5 Ag6 3.Vd5 kazanır. Ya mat..ya Kale!

1.b) 1.Va3 Va3 2.Fe6 Sh8 3.ba3 kazanır.

3.a) Beyaz oynar kazanır.

4.b) 1.Ve2 kazanır.

6.a) Beyaz oynar kazanır.

2.a) Beyaz oynar kazanır.

3.b) 1.Vc7 Vc7 2.Fh6 Sh8 3.Kc7 kazanır.

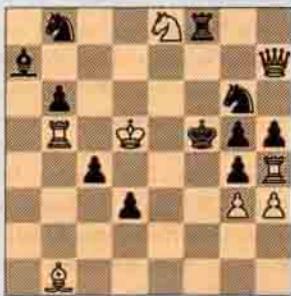

5.a) Beyaz oynar kazanır.

6.b) 1.Ad5 cd5 2.Kd6! Vd6 3.Ve8 kazanır. Ya mat..ya Kale!

Ödül Kazanan Problemler

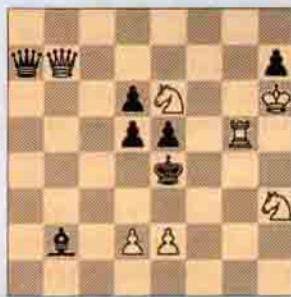
**Problem: 1- Allison Howard Gouly
"The Observer" 1960,
1. Ödülü, 2 hamlede mat**

**Problem: 3- Godfrey Heathcote
Kingstown Society 1904
1. Ödülü, 2 hamlede mat**

**Problem: 2- Jan Hartong, "The Western Morning News and Mercury"
1922, 1. Ödülü, 2 hamlede mat**

**Problem: 4- Godfrey Heathcote
"American Chess Bulletin" 1911
1. Ödülü, 2 hamlede mat**

Carlos Falcon'a baktı." Kasparov belki saniyenin 1/5'i bir zaman için taşı bırakmış olabileceğini kabul ederken ekledi: "Bay Falcon normal gözlere sahip ve bir şey görmedi. Hakemin kararı son olduğuna göre kuralların herhangi bir ihlali söz konusu değil." Uluslararası satranç kurallarına göre dokunulan taş oynamak zorunda ama oyuncu hamle yaptığı karede taşı elinden bırakmadığı sürece (bu hamleyi geri alınamaz kılar) aynı taşı mümkün olan bir başka kareye oynayabilir. Her iki Dünya birinciliği elemelerinde de adaylığı kılmayı kaçıran genç Shirov bu turnuvada ise oldukça başarılıydı.

Kramnik - Shirov, Linares 94

1.Af3 d5 2.d4 Ff5 3.c4 e6 4.Ac3 c6 5.Vb3 Vb6 6.c5 Vc7 7.Ff4 Vc8 8.e3 Af6 9.Va4 Abd7 10.b4 a6 11.h3 Fe7 12.Vb3 0-0 13.Fe2 Fe4 14.0-0 Ff3 15.Ff3 Fd8 16.a4 Fe7 17.Fg5 h6 18.Ff6 Af6 19.b5 e5 20.b6 Fb8 21.a5 ed4 22.ed4 Fe4 23.Vc2 Vd7 24.g5 Vh3 25.Fg2 Vh5 26.gf4 Ag4 27.Kfd1 Kae8 28.Kd3 Vh2 29.Sf1 f5 30.Vd2 Kf6 31.f3 Ke4 32.Ad5 cd5 33.c6 Kf4 34.cb7 Ke4 35.Kc1 Sh7 36.h8V Vb8 37.fg4 Vh2 38.Kf3 Kg4 39.b7 Kf6 40.Kc2 Kg2 41.Vg2 Kg2 41.Vg2 Kg2 42.Kg2 Vh1 43.Sf2 Vb1 (0-1)

Topalov - Shirov, Linares 94

1.e4 g6 2.d4 Fg7 3.Ac3 c6 4.Ac3 d5 5.h3 Ah6 6.Ff4 f6 7.Fe2 Af7 8.Fh2 0-0 9.0-0 b6 10.Kel Fb7 11.Ff1 Ad7 12.a4 a6 13.a5 b5

Evi'nde yapıldı. 36 kişilik turuvada dereceye girenler söyle sıralandılar: 1-3. Hakan Erdoğan, Serçin Özgür, Alper Olcayöz [5,5/7 puan, herbiri 9.333.333 TL.] ; 4-5. Hasan Öz dilek, Can Ince [5/7 puan, herbiri 5.500.000 TL.] ; 6-10. Hakan Han, Cengiz Keleş, Teoman Uluçan, Gökhan Demir, Yakup Bayram [4,5/7 puan, herbiri 2.200.000 TL.]

En çok kez Türkiye Birincisi olmuş Turhan Yılmaz, son iki yılın Türkiye ikincisi Ali İpek, turnuvanın en yüksek ELO'lusu Özgür Sola koğlu ve milli oyuncular Zeki Ari ile Halil Başören'in dereceye girememesi sürpriz oldu.

Hakan Erdoğan - M.Fahri Ercan, Ankara 1994
TSF - Vakıfbank Federasyon Kupası

1.d4 e6 2.c4 f5 3.Ac3 Af6 4.g3 Ae4 5.Fg2 Fb4 6.Abd2 0-0 7.a3 Fe7 8.Vc2 d5 9.0-0 c6 10.Ac5 Ff6 11.ed5 e5 12.E3 Fe5 13.Sc5 Vb6 14.Sh1 A12 15.Kf2 16.Af1 Vb6 17.Fe3 Vc7 18.F4 Fe6 19.Fe5 Kd8 20.Ac3 Vf7 21.g4 g6 22.g5 g5 23.Fh3 Ad7 24.Fd6 d4 15.Fd5 26.Fg2 Fg2 27.Sg2 Sh8 28.Ve4 Af8 29.Fc7 Vg6 30.Shi1 Ad7 31.Kgl Ve6 32.Fd8 Kd8 33.Ad4 Vc4 34.Vg2 Vd5 35.c4 Vf7 36.e6 Vf6 37.c5 Ae5 38.fe5 Ve5 39.Af5 Vf6 40.Ad6 (1-0)

Can Ince - Hakan Erdoğan, Ankara 1994
TSF - Vakıfbank Federasyon Kupası

1.e4 c5 2.c3 Af6 3.c5 Ad5 4.d4 cd4 5.Ac3 e6 6.ed4 Af6 7.a3 Fe7 8.Fd3 0-0 9.0-0 10.teff6 Ff6 11.Ac3 Ac3 12.b3 g6 13.Kb1 b6 14.Ve2 Fb7 15.Fe4 Ae5 16.Fh6 Fg7 17.Fg7 Sh7 18.Fb7 Ab7 19.c4 Ve7 20.c5 d6 21.b6 ab6 22.Kb6 Ka3 23.Vb2 Ka7 24.Kfb1 Ad8 (1/2)

Alper Olcayöz - Can Ince, Ankara 1994
TSF - Vakıfbank Federasyon Kupası

1.d4 d5 2.c4 c5 3.e3 Af6 4.Ac3 Ff5 5.cd5 6.Vb3 e6 7.Ac3 Vc8 8.Fd2 Af4 9.Kc1 Ad7 10.Ab4 Fg6 11.Agb6 hg6 12.Fc2 Fe7 13.a3 a6 14.h3 Vc7 15.Va2 Vd7 16.b4 0-0 17.0-0 Af6 18.Vb3 g5 19.Fd3 g4 20.h4g4 Ag4 21.Vd1 15.2g3 Sf7 23.Sg2 Kh8 24.Kh1 Khi 25.Vh1 Vh8 26.Fb3 27.Vh8 Kh8 28.Aa4 g5 29.Ac5 Ad8 30.a4 g4 31.f4 Ae4 32.Ac4 de4 33.Fe4 Fd6 34.b5 ab5 35.ab5 Sf7 36.Ka1 Af7 37.Ka7 Ff3 38.Fad3 39.Fd2 Kc8 40.Kb7 Sf7 41.Ka1 Af7 42.Ka7 Ad8 43.Sf2 Ke7 44.Fa5 Kc1 45.Fd8 Sf8 46.Kb7 Fb4 47.Fe6 Fe1 48.Sg2 Kc2 49.Sf1 Fg3 50.b6 Kf2 51.Sg1 Kb2 52.Kd7 Sf8 53.Kd6 Sf8 54.Fd5 Kc2 55.b7 Kd6 56.Kd8 Sf7 57.Ka8 (1-0)

Sahri Koçak - Can Ince, Ankara 1994
TSF - Vakıfbank Federasyon Kupası

1.e4 c5 2.c3 Af6 3.d4 cd4 4.Ac3 Ff5 5.Ac3 g6 6.Fc3 Fg7 7.f3 0-0 8.Ac4 9.Vd2 Fd7 10.0-0-0 Kc8 11.Fb3 Ac5 12.h4 h5 13.Fg5 Ac4 14.Fe4 Kc4 15.c5 de5 16.Ab3 Ke7 17.Ff6 ef6 18.Ab5 Ff5 19.Ac7 Ve7 20.Ve2 Kf2 21.Aa1 e4 22.Kd4 ef3 23.gf3 Fef6 24.Sf1 f5 25.Kd2 a5 26.c3 Vb6 27.Vf2 Vb8 28.Ve2 Fe4 29.Ve3 Ke8 30.a4 Va4 31.Vf2 Fa2 32.Scf1 Fh6 33.Ac2 Fb3 34.Aa3 Kd5 35.Ab1 Kd2 (0-1)

Hakan Han - Yakup Bayram, Ankara 1994
TSF - Vakıfbank Federasyon Kupası

1.d4 Af6 2.c4 g6 3.Ac3 Fg7 4.e4 d6 5.f3 0-0 6.Fc3 Af6 7.Age2 a6 8.Vd2 Kb8 9.Ac1 10.Ab3 ed4 11.Ac8 12.0-0-0 Fd7 13.Sb1 b5 14.cb5 Ad4 15.Fd4 ab5 16.Kc1 e5 17.Ff2 Va5 18.Vd6 Fe6 19.Vc5 Ae4 20.Fe4 Fc3 21.Kc3 Va2 22.Sc2 b4 23.Fc4 Va4 24.Sd3 bc3 25.bc3 Kee8 (0-1)

Serçin Özgür - Gökhan Abay, Ankara 1994
TSF - Vakıfbank Federasyon Kupası

1.e5 c5 2.Fe4 Af6 3.Ac3 Ff5 4.d4 5.Aa5 5.Ac3 Ac4 6.ed4 Fb4 7.Vd3 d6 8.Fg5 b6 9.0-0 Fc3 10.Vc3 Ae4 11.Ve5 Fef6 12.Vg7 Sf7 13.Fd8 Kad8 14.Vd4 (1-0)

Aybar Karaçay

TSF-Vakıfbank Federasyon Kupası

Türkiye Satranç Federasyonu ve Vakıfbank'ın ortaklaşa düzenledikleri turnuva 17-24 Mart 1994 tarihleri arasında Başkent Öğretmen

Satranç Olimpiyatları (II)

VI. Varşova 1935

6. Satranç Olimpiyatına katılmış 22'ye çıkmıştır. İlk iki turda favorilerden ABD'nin üstüste iki yenilgi alması ve İsviç'in bir ara 3,5 puan önce fırlaması çok etkisi yaptı. İpin ucunu kaçırdıklarını farkeden Macaristan, Polonya ve Çe-

koslavakya ile ABD, topalarınak 15. turda söyle sıralanmışlardır: İsviç ve Polonya 41, ABD 40,5 puan, Çekoslovakya 40, Macaristan 39 puan. Son turlarda açılan ABD (Fine, Marshall, Kupchik, Dake, Horowitz) birinci olurken, İsviç (Bilim ve Teknik Stahlberg, Stoltz, Lundin, Danielsson, Larsson) ikinci ve Polonya (Tartakower, Frydman, Najdorf, Friedmann, Ma-

karczyk) üçüncülüğü elde ettiler. Olimpiyadın en güzel iki oyunuunu veriyoruz.

Keres (Estonya) - Winter (İngiltere)

1.e4 e5 2.Af3 Af6 3.e5 Ad5 4.Ac3 e6 5.Ad5 ed5 6.d4 d6 7.Fg5 Va5 8.e3 cd4 9.Fd3 d5 10.0-0 cb2 11.Kb1 de5 12.Fd5 Fd6 13.Af7! Şf7 14.Vh5 Fe4 15.Fg6 hg6 16.Vh8 Ff5 17.Kb1 Fe4 18.Kc2 19.Vf6 19.Vf6 (1-0)

Lilienthal (Macaristan) - Marshall (ABD)

1.d4 2.c5 eb 3.Ac3 Fh4 4.Vc2 e5 5.d5 Ac6 6.Af3 0-0 7.Fg5 Va5 8.Ff6 9.e3 Fc5 10.Fe2 d5 11.0-0 dc4 12.Fc4 Fe7 13.Kd1 a6 14.Ad4 Ad4 15.ed4 b5 16.Fb3 b4 17.Ac2 Fh7 18.d5! Ka8 19.Ve3 Kd8 20.Vg4 Şh8 21.Vh5 Fe7 22.Kd3 Fd6 23.Kh5 24.Vh6 Şe7 25.def6 Kg8 26.Ac3 Fg3 27.hg3 Ff5 28.e7 Fb3 29.fg5 Fg5 30.Vg7 (1-0)

VII. Stockholm 1937

Katılımın 19'a düşüğü bu Olimpiyatda İsviç, bir önceki Olimpiyatdaki başarısını tekrarlayamayarak onunculukla yetindi. Birinciliği ABD (Reshevsky, Fine, Kashdan, Marshall, Horowitz) ikinciliği Macaristan (Lilenthal, Szabo, Steiner, Havasi, Vajda) üçüncüluğu Polonya (Tartakower, Najdorf, Frydman, Appel, Regedzinski) kazandılar.

VIII. Buenos Aires 1939

27. Ulusun katıldığı 8. Olimpiyat iki bölümde yapıldı. Final grubu maçlarından sonra Almanya (Eliskases, Michel, Engels, Becker, Reinhart) Polonyanın yarı puan önünde birinciliği kazanırken Polonya (Tartakower, Najdorf, Frydman, Regedzinski, Sulik) ikinci, Estonya (Keres, Raud, Schmidt, Friedemann, Türr) üçüncü oldu. Capablanca'nın başı çektiği Kütba ancak 11.likle yetindi.

Plefci (Arjantin) - Endzelius (Letonya)

1.e4 eb 2.d4 d5 3.Ad2 c5 4.Ac3 de4 5.Ac4 Ad7 6.d5c5 Ac5 7.Vd8 Sd8 8.Fg5 fe 9.0-0-0 Şe8 10.Fb5 Şf7 11.Kd8!! Fe7 12.Ac5 fe5 13.Ad6! Sg6 14.Fc7 Ae7 15.Kh8 fe 16.Fe2 e4 17.e5 b5 18.Kc8 Sf6 19.Kh5 Şeb 20.h4 Fb7 21.h5 (1-0)

IX. Dubrovnik 1950

2. Dünya savaşı yüzünden yapılamayan Olimpiyat, 11 yıl sonra Yugoslavya'nın ev sahipliğiyle gerçekleştirildi. 16 ulusun katıldığı Olimpiyatda ev sahibi Yugoslavya (Gligoric, Pirc, Trifunovic, Rabar, Vidmar, Jun, Puc) birinci, Arjantin (Najdorf, Bolbochan, Guimard, Rossetto, Pilnik) ikinci ve Batı Almanya (Unzicker, Schmidt, L. Pfeiffer, Relstab, Staudte) üçüncü oldular.

O'Kelly (Belçika) - Boök (Finlandiya)

1.d4 d5 2.Ac3 Af6 3.e5 eb 4.Ad2 c5 5.c3 Ab7 6.Fd3 Fd6 7.Vc2 Ve7 8.0-0-0 9.e4! cd4 10.ed4 de4 11.Ac4 Ad5 12.Ad6 Vd6 13.Ve4 A7F6 14.Vh4 Ed7 15.Kc1 Kf6 16.Ke5 g6 17.Fd2 eb 18.Ka1 Fa4 19.h3 Ph5 20.Fh1 a5 21.Ag5! Ke8 22.Fe4 Fe6 23.Fd5 Fd5 24.Ac6 Ad7 25.Ag5! Ae5 26.Vh7 Şf8 27.de5 Vb6 28.e6! (1-0)

X. Helsinki 1952

Sovyetler Birliği'yle beraber 25 ulusun katıldığı 10. Olimpiyat, Dünyanın en güçlü ustalarının katıldığı başa-baş bir mücadelenin gösteri alanı idi. Bu heyecanlı yarış Sovyetler Birliği (Keres, Smyslov, Bronstein, Geller, Boleslavski, Kotov) rahatlıkla kazandı. Arjantin (Najdorf, Bolbochan, Eliskases, Pilnik, Rossetto) ikinci ve Yugoslavya (Gligoric, Rabar, Trifunovic, Pirc, Fuderer, Milic) üçüncü oldular.

Sakellaropoulos (Yunanistan) -

Boleslavski (SS.C.B)

1.d4 Af6 2.e4 g6 3.Ac3 Fg7 4.e4 0-0 5.Ac3 d6 6.Fc3 c5 7.5d5 Ab7 0-0-0 8.Ac5 9.Ad2 a5 10.Ve2 Fh6! 11.Ab3 Fc1 12.Ka1 Af7 13.Ac5 Ac5 14.Fd4 ef4 15.Kf4 Vg5! 16.Kff1 Fd7 17.Kc1 Ka8 18.Fd3 f5 19.Vb1! fe4 20.Ac4 21.Fc4 Kt1 22.Sf1 Vf4 23.Sg1 24.Vf1 Vf1 25.Sf1 Vf4 26.Sf1 Vh4 (0-1)

Enevoldsen (Danimarka) - Ortega (Kuba)

1.d4 d5 2.e4 e6 3.Ac3 Af6 4.Fg5 cb 5.c3 Ab7 6.Kc1 Va5 7.a3 Ac4 8.Ff4 Ac3 9.Kc3 Fc3! 10.Fd3 Fh2 (0-1)

Kombinezon Okulu çözümleri

Cözüm I: 1.Ac5! g5 (1.Ff6) 2.e5 Fg7 3.Kh1 g5 Şh8 (2.Kh8 3.Vb5 Şh8 4.Ac6 Şe8 5.Bf6 3.Kh5 Kg8 4.Kh7! Şh7 5.Vb5 Şe7 6.Ac6 fe 7.Vg6 kazanır (Tehsh-Bagdasar, Yerevan 1956).

Cözüm II: 1.Fh7!! Şh7 2.Ac5! Şh7 12.hg5 3.Vb5 Şe6 4.Vf7 5.Vb5 Şe6 6.hg5 fe 7.Vf7 Şh8 (Şe7!) 3.Ac7 Vb6 4.Ac6 gh6 5.Vg7 Şh8 6.Kf7 kazanır. 6.Kg5 7.Vh8 (Lemnir-Ragazzi, Leningrad 1934).

Cözüm III: 1.Kd5!! 2.Kd5 Ke6!! 3.Fc5 Ke5 4.Kc5 Fe5 kazanır.

Cözüm IV: 1.Fc3! Ke3 2.Fh7! Şh7 3.Vb5 Şg8 4.Kg7! Şg7 5.Kg1 Şh8 6.Kf5 kazanır (Matanovic-Nedelicovic, Belgrad 1950).

Cözüm V: 1.Fb3! 2.Ff1 Fg3 3.Sb1 Ag5 4.Va1 Fd7 5.Vd5 Ab3 6.Fc2 Vg8 fe 7.Kg8 M2 mat (Rybatsch-Bisguier, Hastings 1962).

Cözüm VI: 1.Fd5! cd5 2.Kh8! Şh8 3.Vb5 Şg8 4.Vb7 Şh8 5.Kh6 Şe7 6.Vg8 fe 7.Vf7 mat (Kevorkian-Tariq, Moskova 1990).

Cözüm VII: 1.Kg7!! Şf7 2.Vb6 Şg8 3.Bf1 Fd4 4.Kf2! Vd8 5.Vh6! Kf7 6.Kf3 Vd8 5.Kg7 Şe7 9.Vg8 Şh8 10.Vg5 Şe7 11.Vc7 kazanır (L. Szabo-Pogac, Budapest 1954).

Cözüm VIII: 1.Fg7!! h5 (1.f5 2.VS Kc1 1.Fe5! Kd1 4.Ve6 mat) 2.Vf5 Ke1 3.Fd4 Kd1 4.Vg7 Şh7 5.Vh5 Fh6 6.Vf7 Fe7 7.Vg2 mat (Rossolimo-Anastasi, Monako 1926).

Ödül Kazanan Problemler Çözümleri

Problem 1: 1.Fa2! 1.e3 2.Sd4 mat 1.d2 2.Fb1 mat 1.gh4 2.Vh5 mat

Problem 2: 1.Va8! (2.Vb8 mat tehdid) 1.e3 2.Fb7 mat 1.Vb3 2.Vg8 mat 1.Vb4 2.Fe1 mat 1.Vh8 2.Fo4 mat

Problem 3: 1.Fd7! (2.Fd5 mat tehdid) 1.Sd4 2.Fd6 mat 1.Fd5 Vb4 mat 1.ad7 2.Va1 mat

Problem 4: 1.Ac4! (2.Kg4 mat tehdid) 1.e3 2.Vd5 mat 1.Vd4 2.Vh1 mat 1.Fd4 2.Vb1 mat

Ödüllü Satranç Yarışması

1 Haziran 1994 tarihine kadar çözümlerini dergimize adresine gönderiniz. En fazla puan toplayan 10 okuyucuya TÜBİTAK'ın Bilim serisinden birer kitap hediye edilecektir.

I. Beyaz oynar kazanır. (10 puan)

V. Beyaz oynar kazanır. (10 puan)

II. Siyah oynar kazanır. (7 puan)

VI. Siyah oynar kazanır. (10 puan)

III. Beyaz oynar kazanır. (5 puan)

VII. Beyaz oynar kazanır. (7 puan)

IV. Siyah oynar kazanır. (5 puan)

VIII. Beyaz oynar kazanır. (10 puan)